

Ἀτταλειῶται, οἱ Λαοδικεῖς, οἱ Ἀγκυρανοὶ καὶ ἄλλοι τῆς Ἑώας χριστιανικοὶ λαοί.

Πρωτενεργοὶ τῆς καλῆς ταύτης ἐν Μαγνησίᾳ ιδέας φαίνονται, ὡς συμπεραίνομεν ἐκ τινος ἐγγράφου, οἱ κύριοι Εὐστράτιος Χ. Παλαιολόγου, Ἰωάννης Ἀδαμαντίδης, Χαράλαμπος Παναγιωτόπουλος, Δημήτριος Τυρπάνης, Πέτρος Συκέρης, Π. Ζαχαριάδης Ἰατρός, Ἰ. Οἰκονομίδης, Ἑλληνοδιδάσκαλος καὶ ἄλλοι, τοὺς ὁποίους προτρεπομέν, ὡς καὶ τοὺς λοιποὺς Μαγνήτας ν. κτίσωσιν ἐπίτηδες διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον τὸ αναγκαῖον κατὰστημα εἰς θέσιν πρόσφορον καὶ εὐρύχωρον μετὰ τοῦ χειώδους οἰκήματος τῆς Διδασκαλείας καὶ μικρᾶς Βιβλιοθήκης, περιλαβάνον καὶ ἀρκετὸν τόπον διὰ δανδροφυτεῖαν καὶ κήπον. Οἱ ῥηθέντες θεμιλιωταὶ τῆς Φιλεκαπιδευτικῆς τῶν Μαγνητῶν ἐταιρείας συνέταξαν καλῶς καὶ τὸν ἀναγκαῖον αὐτῆς κανονισμόν.

Ι. Γ. Α.

ΛΑΤΙΝΙΚΟΣ ΠΡΟΣΗΛΥΤΙΣΜΟΣ.

Θαυμάζουσιν ἴσως τινές, διατὶ ἡ Μελίσσα ποιᾷ λόγον συνεχῶς περὶ τοῦ Πάπα, τῶν Ἰησοῦτῶν, καὶ πάσης τῆς προσηλυτικῆς τοῦ Λατινισμοῦ σκευωρίας· τε καὶ ἐνεργείας κατὰ τῶν Ὁρθοδόξων χριστιανῶν τῆς Ἀνατολῆς, τιμῶντες ἄλλως τοὺς γράφοντας ἐν αὐτῇ ὡς εὐσυνεδήτους καὶ ἀνεξικλήτους τῆς ἀληθείας· καὶ τοῦ δικαίου ζηλωτάς. Ἡ ἐξήγησις εἶναι πρόχειρος καὶ, ὡς νομίζομεν, πειστικωτάτη.

Ἐν πρώτοις θαυμάζει καὶ ἡ Μελίσσα πῶς εὕρισκονται Γραικοί, ἂν ἦναι ἀληθῶς Γραικοὶ Ὁρθόδοξοι, ἢ ἄλλοι ξένοι, ἐπαγγελλόμενοι φιλαλληθειαν καὶ ἀνεξίθρησκείαν, εἰάν ἦναι ὄντως τοιοῦτοι, καὶ ὅμως ἀρνούμενοι εἰς τοὺς Γραικοὺς αὐτὸ τὸ φυσικὸν δικαίωμα τοῦ ὑπερασπίζειν διὰ λόγου καὶ ἱστορίας τὰ πάτρια, τ' ἀποστολικά δόγματα, προσφασσόμενα ὑπὸ τῶν Παπιστῶν ἀπαύστως καὶ ἀδιαλλάντως ἐν αὐτῇ τῇ ἡμετέρα πατρίδι καὶ διὰ τῆς ἡμετέρας γλώσσης· καθ' ὃν χρόνον ἡμεῖς δὲν δίδομεν εἰς αὐτοὺς πρὸς τοῦτο τὴν παραμικρὰν ἀφορμὴν. Οἱ Γραικοὶ πῶποτε δὲν ἐνοχλοῦσι τὴν Ῥώμην καὶ τὴν λοιπὴν Ἰταλίαν ἢ καὶ τοὺς ἄλλους Λατινικοὺς λαοὺς, πέμποντες ἀποστόλους, γράφοντες κατὰ τῆς Λατινικῆς Ἐκκλησίας καὶ δαπανῶντες πολλὰ ἢ ὀλίγα χρήματα δι' ἐταιριῶν, ἢ μεταχειριζόμενοι ἄλλα μέσα δι' ἁνίερα καὶ ἀθέμιτα δια σκοποῦ, προσηλυτικούς, σκανδαλιστικούς, ὑλικούς, φιλαύτους, ὡς πράττουσι πρὸς ἡμᾶς πανταχόθεν οἱ Παπισταί. Πιστεύουσιν αὐτοὶ ἀληθῶς, ὅτι σώζονται εἰς τὸν ἄλλον κόσμον βαντιζόμενοι, καὶ ὄχι βαπτιζόμενοι, καὶ προσκυνῶντες τὸν τῆς Ῥώμης Ἐπίσκοπον ὡς ἄλλον Θεὸν ἐπὶ γῆς παντοδύναμον, καὶ ἀγοράζοντες παρ' αὐτοῦ διαβατήρια πρὸς τὸν Παράδεισον· τοὺς συγχαίρομεν. Ποῦς ἐμποδίζει αὐτοὺς τοὺς καλοὺς χριστιανούς· νὰ πιστεύωσιν, ὅτι θέλωσιν; Ἡμεῖς οὔτε τοὺς πασκακινούμεν ποτὲ ν' ἀλλάζωιν ἐκκλησίαν, οὔτε τοὺς εσχόμεθα εὐκόλως, ὅτι· προσέρχονται εἰς τὴν ἐκκλη-

σίαν μας, ὡς πράττουσιν αὐτοὶ καθ' ἐκάστην πρὸς τὰ ὄρφανα καὶ ἀνηλικά καὶ πρὸς ὑπηρετεῖας καὶ ἀγραμμάτους τῶν Ὁρθοδόξων, μὴν ἱλπίζοντες· νὰ πείσωσι ποτὲ πέπαιδευμένους καὶ ἡλικιωμένους ἀνθρώπους.

Ἀφ' ἧς ὁ Παπισμὸς, παρατήσας τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὰ ἱερὰ ψαφίσματα τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ἀπεράτισε νὰ συστήσῃ ἐν τῷ κόσμῳ παγκρατοσίαν ἱεροκοσμικὴν, ὡς δὴθεν διάδοχος τῶν εἰδωλολατρῶν, τῆς Ῥώμης αὐτοκρατόρων, ἡμεῖς δὲν ἐλτίζομεν παρ' αὐτοῦ πῶποτε συνδιαλλαγὴν καὶ εἰρήνην πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν. τῆς ὁποίας, ὡς καὶ πάντες τῆς χριστιανότητος ἐν γένει, καθέδρα προσφυῆς, ἀναγκαῖα εἶναι το Βυζαντινὸν καὶ ὄχι ἡ Ῥώμη. Ἡ εὐκαιρία κάμνιε τὸν κλέπτην, λέγει μετὰ παροιμίαν. Ὁ Παπισμὸς εἶναι προσέτι ὡς ἐκ τῶν θεσμῶν καὶ τῶν προθέσεων αὐτοῦ κατακτητικὸς, ἐπιθετικὸς, βίαιος, καὶ δὲν περιορίζεται ὑποτάσσεται, εἰμὴ ὅπου εὕρῃσκει φραγμὸς καὶ θῶς. Οὐ μόνος λοιπὸν τρόπος τοῦ νὰ ἔχῃ ἐνίοτε ὡς ἐξ αὐτοῦ ἡ Γραικικὴ ἐκκλησία ἡσυχίαν τινα καὶ τὴν δυνατόν μετ' αὐτοῦ ἀρμονίαν ἢ καὶ ὀλιγωτέραν ἐνόηλσιν, εἶναι τὸ νὰ περιφράττηται καλῶς, φωτίζουσα τὸ ποίμνιον κατὰ τῆς πολυμυηάνου καὶ ἀγ' ὕπνου ταύτης λυκοφιλίας. Ἰσως ὁ Παπισμὸς γίγεται οὕτω μόνον μετριώτερος καὶ εἰρηνικώτερος πρὸς ἡμᾶς, μανθάνων, ὅτι νοοῦμεν καὶ βλέπομεν πάντας αὐτοῦ τοὺς πολεμικοὺς ἐλιγμούς, καὶ ὅτι κατερθόνην μὲν ἢ πολὺ μικρὸν παρ' ἡμῖν, ὑποκείμενος· καὶ νὰ ζημιωθῇ ἐπὶ τέλους ἐκ τῆς ἐπιθέσεως ταύτης πολὺ πλέον, παρ' ὅσον κερδαίνει σήμερον. Si vis pacem, para bellum. Ἀν θέλῃς εἰρήνην, ετοίμαζε πόλεμον. Ὁ ἄγων τῶν Ὁρθοδόξων Γραικῶν πρὸς τὸν Παπισμὸν εἶναι ὁμολογούμενως ἀμυντικὸς πάντοτε καὶ ὄχι ἐπιθετικὸς.

Ἀλλὰ ποῦ ἡ ἐπιθεσις, ἐρωτοῦσιν ἴσως οἱ πάντως ἀποστρεφόμενοι τοὺς θρησκευτικοὺς λόγους. Αἱ φίλοι μου! Ἡ ἐρώτησις αὕτη μόνη δεικνύει ἀρκούντως ἢ ὅτι ἀγνοεῖτε τὴν φύσιν τοῦ Παπισμοῦ καὶ τὰς νῦν ἐπιθέσεις αὐτοῦ κατὰ τῶν ἄλλων χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν, ἢ ὅτι ὀλίγον φροντίζετε περὶ αὐτῶν, ὡς καὶ περὶ αὐτοῦ. Ἀλλόμως στοχάσθητε, ὅτι ἂν οἱ προπατορές μας εἶχον τὴν αὐτὴν ἀδιαφορίαν πρὸς τὰ θεήματα ταῦτα, σήμερον ἴσως ἔγεμον Παπισμοῦ ἡ Ἐπτάνησος, ἡ Πελοπόννησος, ἡ Κρήτη, ἡ Ῥόδος, ἡ Κύπρος, τὸ Αἰγαῖον, ἡ Χίος, ἡ Ἠπειρος, ἡ Θράκη καὶ Μακεδονία, αἱ Ἀθήναι, αὕτη ἡ Σμύρνη καὶ ἄλλοι τόποι ὀρθόδοξοι, καὶ τότε πλέον ἐγίνεσθε νὴ μὲν ἔθνος πάντοτε, ἀλλὰ διχοτομημένον εἰς δύο ἡλληλομαχοῦντας λαοὺς, ὑποδούλους τῶν ξένων Κυβερνήσεων. Δὲν βλέπετε καλῶς τὴν ἐπιθεσιν, διότι ἀγνοεῖτε τὰς ἐτοιμασίας καὶ τὰς ιδέας αὐτῆς καὶ δὲν προσέχετε εἰς τὰ πράττόμενα καὶ γραφόμενα ὑπ' αὐτῆς. Ἰδοὺ ἂν ἀγαπάτε, τὰ ἐφεξῆς ἐκ τῶν πολλῶν ὅσα καθ' ἐκάστην ἐπιμελῶς σχεδιάζονται καὶ ἐνεργοῦνται καθ' ἡμῶν.

Ἐκ τινος θρησκευτικοῦ Περιοδικοῦ ἐκδιδομένου ἐν Λουγδουνῷ τῆς Γαλλίας δαπάνῃ τοῦ αὐτοῦ Προσηλυτικοῦ Ταμείου καὶ ἐπιγραφομένου Χρονικὰ τῆς διαδόσεως τῆς πίστεως κτλ, τόμ. 29, λαμβάνομεν τὰς ἀκαλούθους περικοπὰς.

«ἀρχόμεθα ἀπὸ τῶν Διζαριτῶν. Ἡ κριωτέρου τούτων προσπάθεια τείνει πρὸς τὴν Ἀνατολήν. Καὶ πρῶτον ἐν Τουρκίᾳ, ἐὰν σημειώσωμεν μόνον τὰς ἀτομικὰς τῶν Διζαριστῶν κατακτήσεις, αἱ μερικαὶ αὐταὶ προηγουμέναι ἐντομίδουσι πληρέστατα πάσας τὰς ἐν τῇ Γαλλίᾳ γινόμενας θύσεις, ὑπὲρ τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας [δηλαδὴ τῆς ἐν τῇ Ἀνατολῇ Λατινικῆς ἐκκλησίας, Σημ. μεταφρ.]. Ἀλλ' ἐκὼς τοῦ ὅτι κερδαίνει· ἐντεῦθεν ἡ ἀληθινὴ πίστις αὐτοεταπεινωμένη (δηλαδὴ Γραικὸς, Ἀρμενίος, χριστιανὸς κ.λ.) καὶ ἀπίστους [δηλαδὴ Μουσουλμάνους, Εβραίους κ.λ.], ἡ ἰσχυροτέρα ἐκεῖ λαμβάνει θέσιν, στερεωτέραν, βελτιουμένην ὁσημέραι. Περιοιτογισμένη ἀπὸ ἀπιδόσεων, τὴν ὁποίαν δὲν εἶχε ποτὶ ἄλλοτε, λαβούσα καὶ θεσμοῦς, ζήλωτος περὶ πολλοῦ· ἄλλους χριστιανικοὺς λαοὺς, ἔχει καὶ μέσα ἐνεργείας, προσφύεστατα, τῶν ὁποίων τὴν χρῆσιν δὲν ἐτόλμων ἄλλοι τοῦ ὧν νὰ δοκιμάσωσιν. Ἡ δημοσία ἐκπαίδευσις, ἡ θρησκευτικὴ τύποις, καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ καταστήματα εἶναι τὰ τοιαῦτα κυριώτερα ἐκ τῶν νεοεισφερόμενων τοῦ χριστιανισμοῦ μέσων...»

«... Μία τυπογραφία συνεστήθη ἐν Βυζαντίῳ. ἐν ἣ τυποῦνται συγγράμματα πολέμια καὶ εὐσεβεῖς γαλλιστί, λατινιστί, ἀγγλιστί, ἰταλίστι, ἐλληνιστί, ἀρμενιστί, τουρκιστί, καὶ περσιστί. Διὰ τοῦ (Laleu) ἐκδόσεως τοῦ 1846... ἡ δὲ Γραικικὴ κλῆρος προσήλθε εἰς ὡς πρὸς τὰς καταχρήσεις του, καὶ ἐρυθρῶν διὰ τὴν φιλότικον ἀκρίβειαν τοῦ ἐνόςου, ὅτι περὶ τῇ Πύλῃ ἐκείνῃ του, ὡς καὶ ἐκείνη τὴν Ἀνατολικὴν μειονότητα, καὶ οὕτως οἱ ἀπὸ τῆς ἡμέρας εἶδον ἐκτετατομένους τὰς τέχνας αὐτῶν διὰ τῆς διδασκαλίας τῆς ἀληθείας, αἱ εἶδον νὰ δίδωσι βιβλία εἰς τοὺς προσερχομένους καὶ κρύπτοντας εἰς τὴν θύραν τῆς Ἀνατολῆς. Ἐκκλησίαις, ἡ ἐκτετατωμένη διδασκαλία. Τοῦτο τοῦ λοιποῦ εἶναι εἰς τὴν διαίτην, τοῦ ὁποῖου ἡ ἐπιτυχία γίνεται θαυμασία.»

«... Εἰς τὴν παρούσαν τῆς κοινωνίας ἐν τῇ Ἀνατολῇ κατ' ἐξουσίαν, μετὰ λατῶν νομίμως συσσωρευτῶν εἰς τὴν πίστιν ἐν οἱ Μισοιανάρτοι περιεργάζονται εἰς μόνον τοῦ Εὐαγγελίου τὸ κήρυγμα, εἶχον πολὺ ὀλίγον προῖον ἀπὸ τοὺς ἰδιώτας αὐτῶν. Εὐτυχῶς ὁμῶς νῦν τις ὁδὸς ἀνοίχθη εἰς τὰς ὁδοὺς προόδου τῶν, νῦν τις ὁδὸς ἰδεῶν ἔλθων ἐκ τῆς Δύσεως ἐχρηστέυσεν εἰς τὰ σχέδια τοῦ ζήλου αὐτῶν ἡμεῶν ἡ χρῆσις τῆς μεθόδου, ἐξ ἀπλοῦς ἐν πᾶσι τοῖς λαοῖς τῆς Ἀνατολῆς. Ἐπρετε λοιπὸν νὰ τεθῶσιν οἱ Διζαρισταὶ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῇ τῆς μεθόδου...»

Παρακατῶν λέγει ὁ αὐτός, ὅτι ὅσα θηρεύουσιν διὰ τῆς διδασκαλίας οἱ Διζαρισταί, πράττουσιν οὕτως ὡς πρὸς τὰ θέματα αἱ Ἐκκλησιαστικαὶ αἰτολογεῖται διὰ τῶν Σχολείων καὶ τῶν ἰατρικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν, δηλονότι τὸν προσηλυτισμὸν. Προσθέτει ἐπειτα περιτοπὴν ἐπιστολῆς Στεφάνου (Etienne) τινος, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, λέγοντος πρὸς τοὺς ἄλλους περὶ

τῶν Σχολείων καὶ ἄλλων καταστημάτων, τῶν Διζαριστῶν καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν αἰτολογεῖται. «... κατὰ τὰς ταῦτα ἔχοντα εἶναι πρόσκρια ἔργα, προηγουμένα διὰ μικρὰν τινα ἐπὶ τῶν λαῶν αὐτῶν ἐπιτελείαν. Ἐξ ἐναντίας εἶναι καθιδρύματα ἰσχυρῶς συντεταγμένα, τὰ ὁποῖα ἡ τῶν χρόνων διαδοχὴ θέλει στερεώσει ἐτι πλέον. Αὐτὴ θέλουσι ἀνακαινίσει ἐκ σπλάγχχνων τοὺς ἀνατολικοὺς λαοὺς, εἰς ὅσα τὴν Ἀνατολικὴν (Catholique) πίστιν εἰς τὰ ἴθνη, τὰ ἔθνη, τὴν γλῶσσαν καὶ τὰς ἑξέως αὐτῶν τῶν λαῶν, ὥστε νὰ ἐλθῶσιν ἀνεκπαίσθητοι εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας... Ἡ δὲ αἱ οἰκίαι τῶν Καθολικῶν καταστάθην εἰς τὴν ἀγιοσύνην, ὅπου τὸ ἔλεος σῶσει πάσας τὰς ψυχὰς, ἵνα φωτίσῃ καὶ θερμάνῃ αὐτὰς διὰ τοῦ πυρός τῆς ἀληθείας πίστεως.»

Ἐπὶ τῶν ἀνωθι περιγραφῶν εἶναι χρῆσις νὰ σημειώσωμεν τι, ὅτι Διζαρισταὶ λέγονται σήμερον οἱ διαβόητοι ἰησοῦται, ἐπηρεαζόμενοι, ὡς ξένα ἐνδύματα ἡ νεκροποιῶν, νέν ὄνομα, ἵνα ἀπατώσιν τοὺς πολλοὺς, ὅσοι ἀνέχονται πντοχόθεν, ὡς σκανδαλοποιῶν, τὰς ἐξέως καὶ καταργῶν, καὶ διὰ τούτων μέσων καὶ ὁργάνων καταδέχεται ἡ σοφὴ καὶ εὐγενὴς Γαλλία νὰ προσβάλλῃ τὴν θρησκείαν τῆς Ἀνατολῆς. 2, ὅτι καὶ ἀπὸ τῆς Ὀρθοδόξου Κυβέτης, καλῶς ποιῶν, ἐκτελεσθῇ τὴν ἀνάγκην καὶ ἀρμονίαν πᾶσιν τῶν θρησκειακῶν ἐκταθῶν, οἱ Διζαρισταὶ οὗτοι ἀντιπράττουσι εἰς τὸ κήρυγμα τοῦτο, προσηλυτίζοντες καὶ σκανδαλοποιῶν τοὺς τὰ Γραικοὺς καὶ τοὺς Τούρκους. 3, ὅτι καὶ καταβιβάζουσι τοὺς Ὀρθοδόξους, λέγοντες ὅτι κατεβιβάζοντο αὐτοὶ ἄλλοτε ὑπὸ τῶν Ὀρθοδόξων, ὅτι φευδέστατον, διότι, ὡς γνωστὸν, οἱ Ὀρθοδόξοι ἐκ πολλῶν αἰώνων παρῶν τὰ πάθηνα ἐκ τῆς αἰρετικῆς Δύσεως. Ποῖα φεῦδῃ δὲν ἐπλάσαν, ποῖα ἀθετητοργίαι δὲν ἐπαρκεύθησαν ἄλλοτε οἱ ἰησοῦται, ἵνα καταβιβάζωσι Πενιάρχους καὶ ὁργιστοὺς τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, ὑποστηρίζόμενοι ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς καὶ τῆς Αὐστριακῆς Κυβερνήσεως, καὶ οὕτω προσηλυτίζωσι τοὺς Γραικοὺς, ὅπερ ἐν μέρει κατορθώσιν κατὰ τὸ ἄγριον, τὴν Συρίαν καὶ ἄλλα χῶν· οἱ Συμμετέχοντες δὲν ἐπηρεάζοντες, ὅτι καὶ αὐτὸν τὸν αἰοδιμον Παντολέοντα Σεβαστόπουλον, τὸν θεμελιωτὴν τῶν ὁμῶν παρ' αὐτοῖς ἀξολόγων καταστημάτων, Εὐαγγελικῆς Σχολῆς καὶ Νοσοκομείου, κατέταραξαν τότε μέχρι ζωῆς οἱ ἰησοῦται θέλοντες αὐτοὶ δυναστικῶς νὰ διδάσκωσι τὰ τέκνα τῶν Γραικῶν, καὶ μὴ ἀρροσόμενοι νὰ βιβάσωσι προκόποντας εἰς τίποτε τοὺς Γραικοὺς, ἵνα οὕτως ἔχουσιν αὐτοὺς ὑποχείριους. 4, δὲν ληθάνοντες οἱ φανατικοὶ ἰησοῦται ὅτι οἱ Γραικοὶ, πᾶν τότε φιλοσοφίαι καὶ εὐμορφίαι, ζήτουσι πντοχόθεν τὸ φῶς τῶν ἐπιστημῶν τεχνῶν. Ληθάνοντες ὅμως τὰ μέγιστα, ἀπατῶντες νκαὶ ἀπατῶμενοι, ἐὰν νομίζωσιν, ὅτι οἱ Γραικοὶ ζητοῦσι πᾶν ἢ δέχονται παρὰ τῆς Δύσεως ἢ ἀπὸ τῶν

ἄλλοθεν θρησκείαν. Λαμβάνοντες προσέτι καυχώμενοι ἀλαζονικῶς οἱ Παπιστοί, ὅτι οἱ Γραικοὶ καὶ ἄλλοι τῆς Ανατολῆς λαοὶ ἐκεντίθησαν δῆθεν παρὰ τῶν Λαζαριστῶν τούτων καὶ τῶν Ἐλεμνητῶν Καλογραιῶν εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν τέκνων, ἄρρενων καὶ κορασίων. Οἱ Γραικοὶ ἐξ ἡμνημονεύτων χρόνων εἶχον ἄρρενικὰ Σχολεῖα παντοῦ, φροντίζοντες, ὀλίγον καὶ περὶ τῆς μαθήσεως τῶν κορασίων. Ἀπὸ δὲ 30 περίπου ἤδη ἐτῶν ἀνέστησαν καὶ Παρθεναγωγεῖα καὶ ἐταιρεῖας ὑπὲρ αὐτῶν, ἀκολουθοῦντες μᾶλλον τὸ παράδειγμα τῶν Διαμαρτυρομένων λαῶν καὶ οὐκ ὡς Παπιστῶν, ἀλλὰ πρὸ πάντων παιθόμενοι αὐτοὶ οἰκοθεν ἐκ παλαιοῦ περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐκπαίδευσως τοῦ γυναικείου φύλου διὰ τὴν ἐθνικὴν αὐτῶν πρόοδον καὶ τὴν διάδοσιν τῆς γλώττης. Οὕτως οἱ Λαζαριταί, ὅτε αἱ Ἐλεμνητρίαι Κελογραῖται τοῦ Παπισμοῦ δὲν συνέπραξαν, φερ' εἰπεῖν, εἰς τὴν σύστασιν τῶν Γραικικῶν Σχολείων τῆς Σμύρνης, τῆς Τραπεζοῦντος, τῆς Χρυσουπόλεως καὶ ἄλλων παμπόλων ὁρθόδοξων κοινοτήτων. Πρὸς τί λοιπὸν ἡ ψευδοκαύχησις αὐτῆς; ἵνα ἔχρῃσω; ὁ ἱεροσητισμὸς τὸ προνόμιον τοῦ προβάλλειν καὶ σκανδαλίζειν τὴν Ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν, εἶναι γνωστὸν καὶ βέβαιον, ὅτι ἅμα συσπείρεται ἐν Θήρᾳ [Σαντορήνῃ] οἱ Γαλλίδες Καλογραῖαι ἐνηργήσαν καὶ Γραικικὸν Παρθεναγωγεῖον, ἵνα ἔχουσιν ὅπως αὐταὶ τὴν πνευματικὴν ἐπὶ τῶν Θηραίδων ὁδήγησαν. Τοιαῦτ' ἀσκήνδαλα μόνον γινώσκει καὶ ἀγαπᾷ ὁ Παπισμὸς.

Σημειούμεν ἐντέλει, ὅτι οἱ γράφοντες ἀπὸ Λουγδούνου σαφέστατοι καὶ ἀνεξέλεγκτοτατοὶ Γάλλοι ἀγγέλλονται καυχώμενοι, ὅτι ἄρτοι τοῦ νῦν ἐσύστησαν ἐν μὲν Κωνσταντινουπόλει Λαζαρισταὶ 17 ἄλλους Καλογήρους καὶ 44 Καλογραῖαι, διδάσκοντας ὑπὲρ τὰ 1500 παῖδια, ἐν οἷς πολλὰ τῶν αἰρετικῶν [δηλαδὴ Γραικῶν καὶ Ἀρμενίων], ἐν δὲ Σμύρνῃ 13 ἱερεῖς (Λαζαρισταὶ ἱεροῦται), 6 ἄλλους Καλογήρους καὶ 23 Καλογραῖαι, διδάσκοντας ὑπὲρ τὰ 1000 παῖδια, ἐν οἷς καὶ πολλὰ αἰρετικῶν. Ἐλπίζουσι δὲ, ὅτι ὅμοια τοιαῦτα καταστήματα θελοῦσι διὰ τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς θεραπείας τῶν πασχόντων φυτεύσει τὸν σπόρον τῆς πίστεως μετὰ τῶν σχισματικῶν ἑλθόντων.

Ὁ φίλοι συμπολίται Λατῖνοι τοῦ Αἰγαίου, τῆς Σμύρνης καὶ ὅσων ἄλλων τόπων. Ὡς πότε τὰ τοιαῦτα σκάνδαλα, τὰ ὅποια, ὡς φαίνεται, προκαλεῖτε καὶ σεῖς ἐκ τῆς Δύσεως διὰ τὴν ζημίαν καὶ θλίψιν τῆς Ανατολῆς; ἔχετε ἀρκετὴν πείραν τοῦ κόσμου καὶ κρίσιν φιλοδικαίαν καὶ συμπάθειαν ἀδελφικὴν μετὰ τῶν Γραικῶν, ὥστε νὰ νοήσετε καὶ τοῦτο μόνον, ὅτι ἡ θρησκευτικὴ διδασκαλία τῆς Ρώμης, καθ' ἣς ἐξανίστανται σημερον αὐτοὶ οἱ τοῦ Λατίου πολῖται εἶναι ὀχιμόνον ἀντεπαγγελικὴ καὶ ἀντικανονικὴ καὶ ἀσύμφορος εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, ἀλλὰ καὶ φυτὸν ἐξωτικὸν καὶ ἐπομένως ἀτυχεῖ ἐν τῇ Ανατολῇ κατὰ φυσικὸν λόγον, ὡς ἐλεγέ τις Λατίνος νομικὸς. Ἀνθελεται λοιπὸν θέμεθε καὶ μυρίζετε ὡς ἄνθος εὐώδες αὐτὰ τὰ σπριθωκικὰ φυτὰ, τὰ ὅποια

ἐτάραξε πάντοτε τὸν κόσμον; Τίς εἰς ἐμποδίζει; Ἀλλὰ διὰ τί νὰ μισήτε τοὺς ἀδελφούς σας; Διὰ τί νὰ τοὺς ἐνοχλήτε; I. Γ. Α.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΜΟΥΣΑ ΘΗΛΑΖΟΥΣΑ.

Οὕτως ἐπιγράφεται βιβλίον Ποιητικὸν ὑπὸ Ν. Κατράβα, ἐσχάτως ἐκδοθὲν τύποις Ν. Σταμένη. Διὰ νὰ κρίνῃ τις ποιητὰς πρέπει. λέγουσι, νὰ ἦσιν καὶ ὁ κρίνων ποιητὴς, καὶ δυστυχῶς τὸ πρόπον τοῦ το ἑλλείπει ἀπ' ἡμῶν. Μολατούτα τολμῶμεν νὰ εἰπώμεν ὀλίγα τινα περὶ τούτου. Ὁ Ποιητὴς τούτου εἶναι μόλις δεκαοκταετὴς ἐτι, μικρὰ, τυχῶν ἐπιμελείας περὶ τὴν ἐνταῦθα αὐτοῦ σπουδὴν, ὡς καὶ ὁ ἴδιος λέγει ἐν τῷ προλόγῳ αὐτοῦ, ἕνεκα οὐ μόνον τῆς ὕλης τῶν οἰκείων καταστάσεως, αὐτῶν ἀλλὰ καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως καταστάσεως τῶν καθ' ἡμᾶς Σχολείων ἀπρόβητος δὲ ὅπως δῆποτε γενόμενος ἐδόθη εἰς τὴν ποιήσιν, ἐκδύς πρὸ τινος χρόνου ὀλίγα τινα Ποιητικὰ δοκίμια, καὶ ἤδη τὴν θηλαζούσαν Νουσαν.

Ἡ ἐπιγραφή καὶ τοῦ πρώτου βιβλίου καὶ τοῦ τελευταίου τούτου δεικνύουσιν, ὅτι καὶ ὁ ποιητὴς αἰθῶνται, ὅτι δὲν εἶναι μουσηγέτης Ἀπόλλωνι, ὥστε ἤθελε τις εἶναι ἄδικος, ἂν ἐκφέρῃ κρίσιν πικροτέραν περὶ τῶν ποιημάτων τούτων. Ἡμεῖς διήλθομεν ὅλον τὸ βιβλίον, καὶ ἐπέσθημεν ὅτι ὁ νέος οὗτος δύναται ποτε νὰ καταστήθῃ καλὸς ποιητὴς· ὁ ἄνθρωπος δὲν γεννᾶται ὡς ἡ Ἀθηνᾶ, ἀλλὰ βαρβηρὸν οὖρεται πρῶτον γεννᾶται θρέφει νήπιον, ἔχον ἀνάγκην τῶν μητρικῶν περιθάλψεων, ἔπειτα δὲ κατὰ μικρὸν ἀποκτὰ σύστασιν ἀνδρικὴν. Τοιοῦτον δὲ τι λέγομεν καὶ περὶ τοῦ νέου τούτου ποιητοῦ. Ἄλλ' ἠλέαμεν φανῇ ἄδικος κριτὴς, ἐὰν δὲν ὁμολογήσωμεν ὅτι ἐν τούτοις ὑπάρχουσι καὶ μέρη τῆς ποιήσεως αὐτοῦ, τὰ ὅποια τιμῶσι τὸν νέον, καὶ προϋπόσχονται, ἐτι ὁ τούτων ποιητὴς ἔσται ποτε καὶ αὐτοῦ ποιητικώτερος.

Ἄν δέ που ὁ νέος Ποιητὴς φαίνεται μιμητὴς ἄλλων Ποιητῶν, τοῦτο δὲν δύναται νὰ ὀνομασθῇ δουλικὴ ἀπομίμησις, ὡς ἄλλοι πικροὶ κριτοὶ εἶπον. Ἡ ποίησις εἶναι λειμὼν, εἶναι κῆπος, ἔχων παντοῖα εἶδη ἀνθέων, ὅθεν ἀνθολογοῦσιν οἱ ποιηταὶ ὅτι παράδειξον λοιπὸν, ἂν δύο ἢ καὶ περισσότεροι ἀνθολογήσωσιν ἐξ ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀνθους; μήπως ἡ μέλισσα δὲν ἐκμυζᾷ, ὅθεν ἴσως ἄλλη πρὸ αὐτῆς ἐξεμυζήσεν; Ἐννοεῖται ὅτι τὸ καλλήτερον ἄθος ἔχει καὶ πλειότερους λατρευτάς.

Ὁμοιάζει δὲ τὸ καθ' ἡμᾶς, πτηνὸν τὸ ὅποιον μόλις ἀποκτὰ πτερὰ, καὶ τὸ ὅποιον ἀνθαμιλλᾶται ἐκ φιλοτιμίας νὰ μιμηθῇ τὴν πτεῖσιν τῶν ἡδὺν ὅν